NORAKSTS
Lieta Nr.A42195105
SKA – 81/2007

S P R I E D U M S

Rīgā 2007.gada 13.martā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore I. Skultāne
senatore D.Mita
senators N. Salenieks

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Talsu rajona policijas pārvaldes pārstāvim Normundam Grūbim,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *K.P.L.* pieteikumu par Talsu rajona policijas pārvaldes priekšnieka 2004.gada 30.decembra lēmuma atcelšanu, sakarā ar Talsu rajona policijas pārvaldes kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2006.gada 22.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2004.gada 2.novembrī Talsu rajona policijas pārvaldes Ceļu policijas inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu VB Nr.512614 par to, ka 2004.gada 2.novembrī plkst.14.10 Talsu rajona Mērsraga pagasta Upesgrīvā pa ceļu Tukums – Ķesterciems – Mērsrags – Kolka virzienā uz Roju, *K.P.L.* (turpmāk – pieteicējs) vadīja automašīnu Citroen ar valsts reģistrācijas numuru */dzēsts valsts reģistrācijas numurs/* ar minimālo alkohola koncentrāciju izelpojamā gaisā 1,72 promiles, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs.

Protokolā norādīts, ka pieteicējs ar savām darbībām izdarījis pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.^{15}panta ceturtajā daļā.

[2] Ar Talsu rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas Ceļu policijas nodaļas priekšnieka 2004.gada 5.novembra lēmumu pieteicējs atzīts par vainīgu administratīvā pārkāpuma, kas paredzēts LAPK 149.[15]panta ceturtajā daļā, izdarīšanā un sodīts ar naudas sodu Ls 400 un transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz diviem gadiem.

Izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, Talsu rajona policijas pārvaldes priekšnieks ar 2004.gada 30.decembra lēmumu (turpmāk – policijas lēmums) iepriekš minēto lēmumu atstāja negrozītu.

[3] Policijas lēmumu pieteicējs pārsūdzējis Administratīvajā rajona tiesā.

Pieteicējs pieteikumā norādījis, ka 2004.gada 2.novembrī viņam bijusi astmas lēkme, tāpēc lietojis piecas valokardīna dozas - 20 pilienus jeb 1 ml katrā reizē. Pēc tam viņš devies ar automašīnu uz Mērsraga pašvaldību. Upesgrīvā pieteicēju apturējis policijas darbinieks un licis pūst alkometrā. Alkometra rādījumu viņam neparādīja, neko nepaskaidroja. Pieteicējs paskaidrojis, ka alkoholu nav lietojis un lai šaubu gadījumā ved viņu pie ārsta. Taču viņam likts pūst alkometrā otrreiz, paskaidrojot, ka alkometrs uzrāda alkoholu. Pieteicējs pieprasījis vest viņu pie ārsta un nodrošināt vācu valodas tulku, bet vispirms aizvest viņu uz mājām. Mājās ieradušies vēl divi policijas darbinieki un sieviete, kura paskaidrojusi, ka ir tulks. Viņa neko neiztulkoja, tikai paskaidrojusi, ka pēc dokumentu parakstīšanas viņš varēs saņemt vadītāja apliecību atpakaļ. Pieteicējs vēlējies izteikt iebildumus un viņam parādīta aile, kurā to var izdarīt. Tad pieteicējs ar vienu frāzi angļu valodā izteicis savu nepiekrišanu. Pēc tam pieteicējs parakstījies visur, kur viņam likts, tajā skaitā alkometra izdrukās. Pieteicējs apšauba pieaicinātā tulka spēju iztulkot speciālus tekstus administratīvā procesa dokumentos, jo viņa varējusi vāciski sarunāties sarunvalodas līmenī. Turklāt abos protokolos neesot atzīmes par tulka piedalīšanos un neesot tulka paraksta.

Pieteikumā norādīts, ka tas, ka pieteicējs apstrīdēja pārbaudes metodi ar alkometru, nozīmē, ka pieteicējs atteicies no pārbaudes, tas bija jādokumentē un pieteicējs bija jānogādā ārstniecības iestādē pārbaudes veikšanai. Pieaicinot tulku pēc procesuālo darbību faktiskas pabeigšanas, policijas darbinieki nav ievērojuši Administratīvā procesa likuma (turpmāk - APL) 5.pantā ietverto personas tiesību ievērošanas principu, LAPK 266.pantu un 260.panta ceturto daļu. Iestāde pārkāpusi LAPK 7.pantā noteikto likumības nodrošināšanas principu, APL 7.pantā ietverto tiesiskuma principu, 8.pantā ietverto patvaļas aizlieguma principu un 10.pantā ietverto personas tiesiskās paļāvības principu.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 10.februāra spriedumu pieteicēja pieteikums noraidīts.

[5] Izskatījusi lietu sakarā ar pieteicēja apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2006.gada 22.septembra spriedumu pieteikumu ir apmierinājusi, atcēlusi policijas lēmumu un izbeigusi administratīvā pārkāpuma lietu. Administratīvā apgabaltiesas spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Lietā nav strīda pa to, ka 2004.gada 2.novembrī Talsu rajona Mērsraga pagasta Upesgrīvā pa ceļu Tukums-Ķesterciems-Mērsrags-Kolka virzienā uz Roju pieteicējs vadīja transportlīdzekli un ka pārbaudē ar alkometru tika konstatēta alkohola koncentrācija izelpojamā gaisā 1,72 promiles. Lietā ir strīds par to, vai alkohola ietekmes pārbaude pieteicējam veikta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

[5.2] Policijas darbinieki, veicot pieteicēja alkohola ietekmes pārbaudi, nav ievērojuši normatīvajos aktos minēto kārtību, tādēļ alkohola ietekmes pārbaudes rezultātus nevar uzskatīt par likumīgi iegūtiem, lai, pamatojoties uz tiem, sauktu pie administratīvās atbildības un administratīvi sodītu pieteicēju.

[5.3] Novērtējot tulka Ivitas Brintenieces paskaidrojumus *(lietas 36.lapa)* par to, ka pieteicējs ir apstrīdējis pārbaudes metodi ar alkometru, kopsakarā ar pārējiem lietā esošajiem pierādījumiem (administratīvā pārkāpuma protokolā norādītais paskaidrojums "I strike back!"), secināms, ka pēc tulka pieaicināšanas un procesuālo tiesību izskaidrošanas pieteicējs ir apstrīdējis pārbaudes rezultātus. No minētajiem apstākļiem redzams, ka pēc procesuālo tiesību izskaidrošanas viņam zināmā valodā viņš ir vēlējies izmantot savas tiesības atteikties no pārbaudes ar alkometru rezultātiem, lai alkohola ietekmi pārbaudītu pēc citas metodes slimnīcā.

[5.4] Pie apstākļiem, kad pieteicējs apšaubāmas sapratnes apstākļos (valoda un tiesību nezināšana) ir pakļāvies policista aicinājumam veikt pārbaudi ar alkometru un parakstīt attiecīgus dokumentus, policijas darbiniekiem bija pienākums, saņemot šādas pārbaudes apstrīdējumu, nogādāt pieteicēju ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai. Jebkurā gadījumā šādi apstākļi nedeva pamatu policistiem pretēji Ministru kabineta 1998.gada 22.decembra noteikumu Nr.472 „Alkohola, narkotisko vielu un psihotropo vielu ietekmes pārbaudes kārtība" (turpmāk – noteikumi Nr.472) 31.punktā noteiktajam uzskatīt, ka nokļūšana atkārtotas pārbaudes veikšanai ārstniecības iestādē ir pieteicēja ziņā.

[6] Par iepriekš minēto tiesas spriedumu Talsu rajona policijas pārvalde iesniegusi kasācijas sūdzību, lūdzot to atcelt un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā. Kasācijas sūdzība pamatota ar tālāk minētajiem argumentiem.

[6.1] Apgabaltiesa nav ņēmusi vērā 1994.gada 8.jūnija likuma „Par likumu, citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību" 7.panta prasības. Minētā likuma norma attiecas uz visām personām, kas atrodas Latvijas teritorijā, tai skaitā, ārzemniekiem, kuri nepārvalda valsts valodu.

[6.2] Noteikumi Nr.472 neuzliek par pienākumu policijas darbiniekiem pirms transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes ar kontroles aparātu izskaidrot viņam tiesības, tai skaitā, atteikties no šīs pārbaudes. Policijas darbiniekiem bija pamats uzskatīt, ka transportlīdzekļa vadītājs ir informēts par tām tiesībām, ko viņam piešķir minētie noteikumi.

[6.3] Apgabaltiesa nav izvērtējusi lietā esošos pierādījumus atbilstoši APL prasībām, tas ir, nav ievērojusi APL 154.panta pirmās un trešās daļas prasības. Tiesa savā spriedumā balstījusies tikai uz pieteicēja paskaidrojumiem un interpretāciju par notikušo, kā arī no I.Brintenieces paskaidrojuma viena teikuma, nevērtējot šo paskaidrojumu kopumā. Apgabaltiesa nav norādījusi, kādēļ tā vienam pierādījumam (fragmentam no I.Brintenieces paskaidrojuma un pieteicēja ierakstam protokolā par administratīvo pārkāpumu) devusi priekšroku salīdzinājumā ar citiem lietā esošajiem pierādījumiem.

[6.4] Ar pierādījumiem nav pietiekami pamatots Administratīvās apgabaltiesas secinājums, ka nav pamata apšaubīt, ka pēc procesuālo tiesību izskaidrošanas pieteicējam zināmā valodā, viņš vēlējies izmantot savas tiesības atteikties no pārbaudes ar alkometra rezultātiem, lai alkohola ietekmi pārbaudītu pēc citas metodes slimnīcā, jo šīs tiesības viņam tika izskaidrotas pirms viņš parakstījās transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolā, ka piekrīt pārbaudes rezultātam.

[6.5] Apgabaltiesa kļūdaini ierakstu „I strike back" protokolā par administratīvo pārkāpumu uzskatījusi par nepiekrišanu pārbaudes rezultātiem, šāds pieteicēja izteikums pēc būtības ir vērtējams kā vispārējs un nekonkrēts iebildums, no kura nav iespējams konstatēt, kam tieši pieteicējs nav piekritis vai pret ko iebildis.

[6.6] Administratīvās apgabaltiesas atzinums, ka policijas darbiniekiem bija pienākums rīkoties atbilstoši noteikumu Nr.472 31.punkta prasībām ir nepamatots. Tā kā pieteicējs nebija atteicies no transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes rezultātiem, to

apliecinot ar savu parakstu transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolā, policijas darbiniekiem nebija viņš jānogādā medicīniskās pārbaudes veikšanai.

[7] Pieteicējs paskaidrojumā par minēto kasācijas sūdzību lūdz to noraidīt kā nepamatotu.

[8] Talsu rajona policijas pārvaldes pārstāvis tiesas sēdē kasācijas sūdzību uzturēja uz tajā norādītajiem pamatiem.

Pieteicējs uz tiesas sēdi nebija ieradies. Tā kā par tiesas sēdes laiku un vietu viņam bija paziņots un pamatojoties uz APL 342.pantu, kas noteic, ka administratīvā procesa dalībnieku neierašanās uz tiesas sēdi nav šķērslis lietas izskatīšanai kasācijas instances tiesā, Administratīvo lietu departaments lietu izskatīja bez pieteicēja klātbūtnes.

Motīvu daļa

[9] APL 347.panta pirmā daļa noteic, ka tiesa, izskatot lietu kasācijas kārtībā, pārbauda lietā esošā sprieduma tiesiskumu un argumentus, kuri minēti kasācijas sūdzībā.

Iepazinusies ar Administratīvās apgabaltiesas spriedumu, Administratīvo lietu departaments atzīst, ka tajā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, un tāpēc pievienojas apelācijas instances tiesas sprieduma motivācijai. Līdz ar to atbilstoši APL 349.panta ceturtajai daļai Senāts nesniedz izvērstāku argumentu izklāstu.

[10] Savukārt iepazinies ar kasācijas sūdzības argumentiem, Administratīvo lietu departaments atzīst, ka tie nav pamatoti un neietekmē apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu.

Apgabaltiesa pareizi konstatējusi, ka šajā lietā strīds ir par to, vai alkohola ietekmes pārbaude pieteicējam veikta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un, atsaucoties uz noteikumu Nr.472 31.punktu, pamatoti atzinusi, ka policijas darbiniekiem bija pienākums pieteicēju nogādāt ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai. Minētā tiesību norma noteic, ka, ja transportlīdzekļa vadītājs atsakās no transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes vai **nepiekrīt tās rezultātiem,** viņš jānogādā ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai saskaņā ar šo noteikumu 5.punktu.

To, ka pieteicējs nav piekritis pārbaudes ar alkometru rezultātiem, apgabaltiesa ir atzinusi pēc pierādījumu novērtēšanas, kas Administratīvo lietu departamenta ieskatā ir veikta atbilstoši APK 154.panta prasībām, novērtējot pierādījumus kopumā vispusīgi, pilnīgi un objektīvi, kā arī norādot, kāpēc vieniem pierādījumiem tiek dota priekšroka un vieni fakti atzīti par pierādītiem *(sk. apgabaltiesas sprieduma 14. un 15.punktu)*. Turklāt apgabaltiesa ir ņēmusi vērā, ka, veicot minēto pārbaudi, iestāde pretēji LAPK 260.panta ceturtās daļas noteikumiem nebija nodrošinājusi tulka klātbūtni, līdz ar to pieteicēja parakstītais dokuments par pārbaudi ar alkometru ir apšaubāms kā pierādījums tam, ka pieteicējs ir piekritis minētās pārbaudes rezultātiem.

Izsakot kasācijas sūdzībā viedokli, ka apgabaltiesa pierādījumus nav izvērtējusi atbilstoši APL 154.panta prasībām, Senāta ieskatā kasators nav konkrēti minējis, kurus pierādījumus apgabaltiesa nav vērtējusi un kuriem pierādījumiem nepamatoti nav devusi priekšroku. Savukārt pierādījumu pārvērtēšana nav kasācijas instances tiesas kompetencē.

Tā kā apgabaltiesa šajā lietā pareizi atzinusi, ka policijas darbinieki nav izpildījuši noteikumu Nr. 472 31.punkta prasības par transportlīdzekļa vadītāja nogādāšanu ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai, Administratīvo lietu departamenta ieskatā apgabaltiesai šajā lietā nebija jāpiemēro likuma „Par likumu, citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību" 7.pants.

[11] Ievērojot iepriekš minēto, Administratīvo lietu departaments atzīst, ka apgabaltiesas sprieduma atcelšanai nav pamata.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348. panta 1. punktu un 351.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2006.gada 22.septembra spriedumu, bet Talsu rajona policijas pārvaldes kasācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Priekšsēdētāja	senatore	*(paraksts)*	I. Skultāne
	senatore	*(paraksts)*	D.Mita
	senators	*(paraksts)*	N. Salenieks

Noraksts pareizs:

Senatore I. Skultāne

Rīgā 2007. gada 13. martā